

Styrk retten til fri rettshjelp og voldsoffererstatning, ikke svekk den!

Vedtatt av SVs landsstyre 06. juni 2021.

Menns vold mot kvinner er et enormt samfunnsproblem. Regjeringens forslag til endring av loven om fri rettshjelp og voldsoffererstatning svekker rettssikkerheten til kvinner og andre som opplever diskriminering, seksuell trakassering og vold i stedet for å styrke den. Forslagene stiller seg i rekken av smålige kutt i ordninger for de av oss som trenger det mest.

Forslag til ny lov om fri rettshjelp

Dagens ordning om fri rettshjelp er overmoden for endring. Derfor ble det satt ned et utvalg som har sett på dagens ordning, og levert et forslag til ny lov om fri rettshjelp, "*Likhet for loven*". Forslaget er flere skritt i riktig retning, men det går ikke langt nok i å sikre alle innbyggere reell tilgang på rettshjelp. Utvalget foreslår at inntektsgrensa for å kunne få fri rettshjelp knyttes til grunnbeløpet i folketrygden, (G) og foreslår at den økes til 5G (ca 505 000 kr). Dette er bra, men når alle må betale 5 % av de totale utgiftene i saken kommer de med dårligst råd veldig dårlig ut.

Rettsikkerhet for de som utsettes for diskriminering

Utvalget foreslår at saker om likestilling og diskriminering ikke skal tas inn i ordningen om fri rettshjelp. Dette kan i mange tilfeller forsterke en maktskjevhet mellom den som er utsatt for diskriminering og motparten, ettersom motpart ofte stiller med bistand.

En annen utfordring er at det det juridiske språket i saksbehandlingsprosessen er vanskelig å forstå for mange. Det kan være vanskelig for alle som ikke har jurisk utdanning, men vil særlig være vanskelig for de som ikke har norsk som morsmål. Likestillingsombudet og diskrimineringsnemnda har dessuten ingen tolketjeneste.

Rettsikkerhet for vold- og overgrepsutsatte

Det foreslås at saker om hjelp til søknad om voldsoffererstatning skal utelates fra fri rettshjelpsordningen. De fleste volds- og overgrepsutsatte har verken ressurser eller kapasitet til å skrive en god nok søknad alene. Når det foreslås å kutte fri rettshjelp i disse sakene, er det i realiteten et steg mot å kutte hele ordningen med voldsoffererstatning for mange den er ment for.

I tillegg til dette er det foreslått en endring i loven om voldsoffererstatning. Slik loven står i dag, kan volds ofre få erstatning fra staten uten at deres sak har vært i domstolene og uten at voldsutøveren blir dømt for volden. Volds- og overgrepsutsatte må anmelde forholdet, men kan likevel ha rett på erstatning om saken blir henlagt. I det nye forslaget til lov legges det derimot opp til at volds- og overgrepsutsatte må anmelde forholdet, få saken opp i retten og tilkjennes erstatning gjennom dom.

En anmeldelse, som er en stor nok påkjenning fra før, vil med dette bli enda tyngre. Samtidig vet vi at mange volds- og overgrepssaker blir henlagt som følge av utilstrekkelige bevis. Fra en person blir utsatt for vold/overgrep, til personen anmelder forholdet, kan det ofte gå flere

år. Dette forekommer særlig ofte når volden er utøvd av en person i nær relasjon. I tillegg viser statistikken at volds- og overgrepssaker ofte henlegges på bakgrunn av ressursmangel i politiet og de juridiske systemene.

Styrk rettssikkerheten

Rettssikkerheten skal være lik og tilgjengelig for alle og da trenger vi målrettede tiltak. Dagens tilgang til fri rettshjelp er for smal, og ordningen må utvides til å dekke flere rettsområder enn den gjør i dag. Samtidig er det viktig at advokatene får tilstrekkelig med tid til den enkelte saken. Klienten må føle seg sett og hørt, det er uakseptabelt at en tidsbegrensning går utover kvaliteten på rettshjelpen. Samtidig må egenandelen for fri rettshjelp fjernes for alle med inntekt under 3G, her må også forsørgerbyrde og gjeldsbyrde tas med i beregningen. Det må gjøres fradrag for samtlige barn, og ikke settes et tak på fire barn slik som det foreslås i utredningen.

De store taperne på endringene Regjeringen foreslår er kvinner utsatt for vold, seksuell trakassering og diskriminering, personer med minoritetsbakgrunn utsatt for rasisme og folk med dårlig råd. Dette skaper et classeskille i hvem som får håndhevet rettighetene sine og hvem som blir beskyttet av loven og ikke. SV mener at dette ikke kan godtas, og krever at tilgangen til fri rettshjelp og voldsoffererstatning styrkes!

SV krever:

- Styrk ressursene i politiet og rettsvesenet
- De som trenger tolk må sikres tilgang til dette i møte med alle deler av rettsapparatet, også LDO og Diskrimineringsnemnda
- At voldsoffererstatningen fortsatt kan tilkjennes uten krav om dom eller rettsforlik
- At det gis fri rettshjelp iblant annet saker om voldsoffererstatning, saker etter likestillings- og diskrimineringsloven og ved vurdering av anmeldelse i bestemte saker
- At personer med inntekt under 3G ikke skal betale egenandel, og at forsørger- og gjeldsbyrde alltid skal tas med i beregninga